

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **a) S. G.** a žalobkyň **b) nezl. S. G.** a **c) nezl. A. G.**, obě zast. S. G., zákonným zástupcem, všichni zast. JUDr. Ivem Jelínkem, advokátem se sídlem Fügnerova 812/2, Děčín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2017, č. j. MV-65674-5/SO-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) a žalobkyň b) a c) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2018, č. j. 9 A 182/2017 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce a) a žalobkyně b) a c) [dále jen „stěžovatelé a), b) a c)“] domáhají zrušení v záhlaví označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla dle § 68 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), z důvodu § 22 odst. 3 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o státním občanství“) odmítnuta jejich žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím byl zamítnut jejich rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy ze dne 20. 1. 2017, č. j. VS-2142/835.3/2-2015, kterým bylo dle § 11 a § 22 odst. 3 zákona o státním občanství rozhodnuto o nevyhovění žádosti o udělení státního občanství stěžovatele a), do které byly zahrnuty i jeho nezletilé dcery, tj. stěžovatelky b) a c).

[2] Stěžovatel a) na základě stanovisek Policie ČR a zpravodajských služeb ČR ve smyslu § 22 odst. 3 zákona o státním občanství ohrožuje bezpečnost státu, a nezletilé stěžovatelky nesplňují podmínku § 14 odst. 1 písm. a) téhož zákona, která jim nebyla dle

§ 15 odst. 2 písm. b) prominuta, neboť společné žádosti nelze vyhovět dle § 13 odst. 2 cit. zákona.

[3] Městský soud dospěl k závěru, že jsou dány důvody pro odmítnutí žaloby (§ 26 zákona o státním občanství vylučuje rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky dle § 22 odst. 3 z přezkoumání soudem) a pro úplnost poukázal na nálezný Ústavního soudu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16, kterým byl zamítnut návrh na zrušení § 26 zákona o státním občanství.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[4] Usnesení městského soudu napadli stěžovatelé v celém rozsahu kasační stížností, jejíž důvody podřazují pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a navrhuji jeho zrušení a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Trvale zastávají názor, že nemůže být ze soudního přezkumu vyloučena otázka, zda stěžovatelé, resp. stěžovatel a), představuje bezpečnostní riziko a ohrožení pro ČR, neboť tím dochází ke krácení jejich práva na spravedlivý proces i práva nebyť diskriminován.

[6] Ve vztahu k výše zmíněnému nálezu Ústavního soudu upozorňují na aktuální návrh NSS na zrušení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství předložený Ústavnímu soudu.

[7] Z podaného návrhu usuzují názor NSS, tj. že výklad daného ustanovení, který by byl konformní s Ústavou, není možný. Konkrétně je v návrhu uvedeno: „*Ustanovení § 26 zákona o státním občanství se jeví jako ustanovení, které je v rozporu s ústavním pořádkem ČR, konkrétně s principem materiálního právního státu dle čl. 1 odst. 1 Ústavy, s principem zákazu diskriminace dle čl. 1, čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a s právem na přístup k soudu dle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.*“

[8] Také u stěžovatelek b) a c) bylo zamítavé rozhodnutí odůvodněno odkazem na § 13 odst. 2 zákona o státním občanství, a to i přes jejich věk, tj. čtyři a jeden rok. Stěžovatelé chápou, že na udělení státního občanství ČR není nárok, nicméně odmítnutí žádosti u žadatelek dětského věku z důvodu ohrožení bezpečnosti státu vnímají jako nepatřičné.

[9] Žalovaný ve vyjádření odkazuje na příslušná zákonná ustanovení o vyloučení rozhodnutí ze soudního přezkumu a cituje z nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 5/16. Plně souhlasí s postupem městského soudu.

[10] Pro úplnost uvedl, že nezletilé stěžovatelky, které byly zahrnuty do společné žádosti, sdílí – vzhledem k charakteru společného řízení o této žádosti, ve kterém bylo vydáno jedno společné rozhodnutí – právní postavení stěžovatele coby účastníka řízení. V souvislosti s právním postavením nezletilých dcer byla zohledněna zásada jednotného státního občanství v rodině (viz rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2014, č. j. 4 As 142/2013-29). Vzhledem k věku jsou dcery v plné péči stěžovatele a) a matky, st. přísl. Ruské federace, která o udělení státního občanství ČR nežádá. V kontextu výše uvedeném nebylo stěžovatelkám b) a c) prominuto splnění podmínky dle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o státním občanství. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

pokračování

[11] V následném doplnění kasační stížnosti stěžovatelé upozornili na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. 6. 2018 ve věci *Gaspar proti Rusku*, č. 23038/15, ve kterém se ESLP zabýval obdobnou tematikou a návrhu stěžovatele vyhověl.

[12] Ve vyjádření k doplnění kasační stížnosti žalovaný k rozsudku ESLP *Gaspar proti Rusku* uvedl, že se rozhodnutí týkalo vyloučení soudního přezkumu ve věci vyhoštění, resp. ukončení pobytu, nikoli udělování státního občanství, a tudíž není na danou věc přílehlavé.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] Usnesením ze dne 13. 6. 2018, č. j. 9 As 85/2018 - 27, Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti v projednávané věci přerušil, neboť mu bylo z úřední činnosti (i z kasační stížnosti stěžovatelů) známo, že v obdobné věci (sp. zn. 2 As 64/2017) podal NSS návrh Ústavnímu soudu dle § 95 odst. 2 Ústavy na zrušení § 26 zákona o státním občanství, neboť zaujal názor, že toto ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem ČR. Ústavní soud náleznem ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17, rozhodl o návrhu NSS tak, že jej zamítl, čímž odpadla překážka pro přerušování řízení. Usnesením ze dne 24. 7. 2019, č. j. 9 As 85/2018 - 29, bylo konstatováno pokračování v řízení o kasační stížnosti.

[15] Předem dalšího posouzení soud uvádí, že ačkoli byla kasační stížnost ze dne 14. 3. 2018 stručná, obsahovala všechny náležitosti (včetně důvodů, pro něž bylo usnesení městského soudu napadeno), proto soud nemohl vyzvat k jejímu doplnění, nepočala tak běžet lhůta podle § 106 odst. 3 s. ř. s. a stěžovatelé tedy mohli kasační stížnost kdykoliv do vydání tohoto rozsudku doplnit.

[16] Podle § 26 zákona o státním občanství je rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 22 odst. 3 vyloučeno z přezkoumání soudem.

[17] Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství k žádosti o udělení státního občanství České republiky, kterou podal žadatel starší 15 let, si ministerstvo vyžádá stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; tato stanoviska se nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. V případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí se pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

[18] V dané věci je rozhodnou právní otázkou zákonnost usnesení o odmítnutí žaloby, tzn. zda neexistovaly podmínky pro věcné projednání žaloby. Městský soud odmítl žalobu pro vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení státního občanství z důvodu ohrožení bezpečnosti státu podle § 26 zákona o státním občanství. Stěžovatelé především namítali, že vyloučení soudního přezkumu tohoto rozhodnutí je v rozporu s právem na spravedlivý proces a právem nebýt diskriminován.

[19] Nejvyšší správní soud s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17, konstatuje, že Ústavní soud neshledal rozpor uvedeného ustanovení s čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny, tedy právem jednotlivce na spravedlivý proces. Konkrétně Ústavní soud uvedl, že „*zákaz výluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny se vztahuje pouze na případy, ve kterých nejen že musí jít o konkrétní základní právo, ale současně se musí rozhodnutí orgánu veřejné správy takového konkrétního základního práva skutečně týkat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 9/14). V této souvislosti Ústavní soud poukazuje na nálezy ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, kterým byl odmítnut návrh na zrušení výluky soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení víza. Ústavní soud v uvedeném nálezu dospěl k závěru, že do soukromého a rodinného života může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země, které teprve vytvořené vazby přetne, zatímco samotné neudělení víza tento efekt nemá. V nyní posuzované věci tedy ani skutečnost, že udělení státního občanství trvale mění status osoby žadatele – možnost realizovat a rozvíjet osobní, rodinné, sociální a ekonomické vazby, které tvoří soukromý a rodinný život – sama o sobě nestačí pro splnění podmínky zákazu výluky ze soudního přezkumu. Proto argumentaci navrhovatele a Veřejné ochránkyně práv (body 11. a 47. odůvodnění tohoto nálezu), že předmětný zákaz výluky je splněn již tím, že důsledkem neudělení státního občanství je druhotné dotčení ústavně zaručených práv neúspěšných žadatelů, je tak třeba odmítnout, neboť těchto základních práv se rozhodnutí o zamítnutí žádosti o státní občanství netýká ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny.*“

[20] Co se pak týče ústavní konformity kompetenční výluky podle § 26 zákona o státním občanství, Ústavní soud uvedl:

„71. Napadené ustanovení nevylučuje ze soudního přezkumu všechna rozhodnutí o neudělení státního občanství, ale prostřednictvím odkazu na § 22 odst. 3 zákona o státním občanství jen ta, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodů spojených s bezpečností státu na základě stanovisek Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky, jejichž obsahem je utajovaná informace, podle které žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty. Ve všech ostatních případech zamítnutí žádosti o udělení občanství pro nesplnění podmínek stanovených zákonem o státním občanství není soudní přezkum vyloučen.

72. Ústavní soud se právní úpravou rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství z důvodů spojených s bezpečností státu již v minulosti zabýval, když zamítl návrh na zrušení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství, který ukládá ministerstvu, aby v odůvodnění takového zamítavého rozhodnutí nesdělovalo ty důvody nevyhovění žádosti o udělení státního občanství, které z takových stanovisek bezpečnostních služeb vyplývají. Ústavní soud v této věci dospěl k závěru, že: „uvedený postup má vést k tomu, že konkrétní důvody nevyhovění žádosti nebudou žadateli o občanství sdělovány jen v těch případech, kdy je zde reálná obava, že by jejich

pokračování

zpřístupnění mohlo ohrozit bezpečnost státu či třetích osob. S ohledem na uvedené sleduje napadená právní úprava legitimní cíl, kterým jsou bezpečnostní zájmy státu.“ (nález ze dne 11. 10. 2016 sp. zn. Pl. ÚS 5/16).

73. Pokud jde o cíl napadené právní úpravy, ten je s ohledem na její provázanost s § 22 odst. 3 zákona o státním občanství shodný, tzn. bezpečnostní zájmy státu – minimalizace možnosti úniku utajovaných informací. Jak bylo již konstatováno ve shora citovaném nálezu, od kterého nemá důvod se Ústavní soud v nyní posuzované věci odchýlit, takový cíl lze považovat za legitimní. Napadenou právní úpravu – vylučující ze soudního přezkumu toliko právě ta rozhodnutí, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodu utajované informace o ohrožení bezpečnosti státu – nelze proto považovat za projev svévole zákonodárce. Ústavní soud tedy nepovažuje napadené ustanovení za rozporné ani s principem demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy.“

[21] Nejvyšší správní soud pro výše uvedené závěry Ústavního soudu v dané věci neshledal, že by napadené usnesení městského soudu bylo nezákonné, když jím byla odmítnuta žaloba stěžovatelů z důvodu kompetenční výluky podle § 26 zákona o státním občanství, neboť toto ustanovení je ústavně konformní.

[22] Nad rámec NSS upozorňuje, že rozhodnutí ESLP ve věci *Gaspar proti Rusku* se týkalo vyloučení ze soudního přezkumu rozhodnutí o ukončení povolení k pobytu, nikoli rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství, a proto závěry v rozhodnutí uvedené nejsou aplikovatelné na nyní projednávanou věc.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

[24] O nákladech řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé, kteří neměli v tomto řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů NSS rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2019

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu